

larissanet.gr

larissanet.gr : ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ - Νερά, Ενέργεια και Περιβάλλον Θεσσαλίας. Νέες συνθήκες, μεγαλύτερες προσδοκίες :

<https://www.larissanet.gr/2019/10/04/nera-energeia-kai-perivallon-thessalias-nees-synthikes-megalyteres-prosdokies/>

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο :

Ερ. 1 : Σήμερα, που έχουμε μπει σε μια νέα πολιτική περίοδο, που βρίσκεται το κρίσιμο θέμα της διαχείρισης των υδατικών πόρων της Θεσσαλίας ;

Απ. : Σε γενικές γραμμές οι υδατικοί πόροι βρίσκονται σε πολύ κακή κατάσταση που επιδεινώνεται καθημερινά και οι λύσεις που προτείνονται (Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων, επιστημονικές μελέτες, κ.λ.π) δεν έχουν τύχει της απαραίτητης προσοχής από τα όργανα της Πολιτείας (Υπουργεία, Περιφέρεια, Αυτοδιοίκηση κ.α) και οι διαδικασίες ριζικής αναστροφής της όλης πορείας κινούνται απελπιστικά αργά.

Ειδικότερα, τίποτε δεν φαίνεται ικανό να τιθασεύσει τις υπερβολικές καταναλώσεις νερού, κυρίως από τη γεωργία, και η διαχείριση παραμένει άθλια. Η προσθήκη νέων ταμιευτήρων νερού (εάν εξαιρέσουμε το Σμόκοβο και, πρόσφατα, την Κάρλα), βρίσκεται αρκετά μακριά από την υλοποίησή τους, απομακρύνοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα κάλυψης των ελλειμάτων, ενώ η λειτουργία των διοικητικών οργάνων, εντεταλ-μένων για την διαχείριση των νερών, είναι ιδιαίτερα αναποτελεσματική.

Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι το έλλειμα στους υπόγειους υδροφορείς από την αλόγιστη άντληση μη ανανεώσιμων αποθεμάτων τα τελευταία 30 χρόνια έχει υπερδιογκωθεί (συνολικά πάνω από 3 δις κυβικά μέτρα νερού) και αποτελεί αναμφισβήτητα το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό πρόβλημα της Θεσσαλίας.

Ερ. 2 : Γιατί συμβαίνουν όλα αυτά ; Ποιες είναι οι παράμετροι που δημιουργούν αυτή την παθογένεια ;

Απ. : Το υδατικό δυναμικό, που στηρίζει την κάλυψη αναγκών της Θεσσαλίας, προέρχεται από δύο (γειτονικές) λεκάνες απορροής ποταμών (ΛΑΠ), του Πηνειού και του Αχελώου. Η ΛΑΠ Πηνειού

καλύπτει τις υδατικές ανάγκες της Θεσσαλίας με ποικίλους τρόπους. Ειδικότερα με (υπερβολικές) αντλήσεις απευθείας από τον ποταμό Πηνειό και τους παραποτάμους του, με χρήση νερού από ταμιευτήρες (Σμόκοβο, Κάρλα και άλλους μικρότερους) και κυρίως από τους υπόγειους υδροφορείς (δηλαδή αποθέματα πολλών χιλιετιών) από όπου αντλούνται τεράστιες ποσότητες νερού, πέραν κάθε επιτρεπόμενου ορίου. Η ΛΑΠ Πηνειού διαθέτει σημαντικές δυνατότητες για κατασκευή νέων ταμιευτήρων (π.χ. Σκοπιά Φαρσάλων, Νεοχώρι και Πύλη Τρικάλων, Ελασσόνα, Πήλιο, κ.λ.π.), οι οποίοι όμως, παρότι υπάρχουν αρκετές προμελέτες και πολλές υποσχέσεις, δεν προχώρησαν εδώ και πολλά χρόνια. Όμως ακόμη και η πλήρης κατασκευή και λειτουργία αυτών των ταμιευτήρων, παρότι θα περιορίσει το έλλειμα, δεν θα λύσει ριζικά το πρόβλημα γιατί και το σύνολο των υδάτων αν αποθηκευτεί σε ταμιευτήρες το χειμώνα δεν επαρκεί για τις ανάγκες της Θεσσαλίας. Η ΛΑΠ Αχελώου, τροφοδοτεί εδώ και 70 χρόνια την Θεσσαλία μέσω του ταμιευτήρα – ΥΗ έργου Ν. Πλαστήρα (επί του π. Μέγδοβα). Οι πρόσθετες ποσότητες, που με κατάλληλη διαχείριση θα επιλύσουν τα περισσότερα προβλήματα στη Θεσσαλία, αναμένεται να προέλθουν από τον ταμιευτήρα Συκιάς (στο Ν. Καρδίτσας επί του π. Αχελώου), του οποίου η κατασκευή των έργων έχει προχωρήσει σε ποσοστό περίπου 65% και έκτοτε (2009) έχει εγκαταλειφθεί. Το ίδιο ισχύει και για την σήραγγα μεταφοράς, μήκους 18 χιλιομέτρων, που είναι πλήρως διανοιγμένη και κατασκευασμένη σε ποσοστό 85% και πρόκειται να μεταφέρει τα ύδατα της Συκιάς προς την ΛΑΠ Πηνειού.

Όλα τα παραπάνω έργα στις δύο γειτονικές λεκάνες, σε συνδυασμό με την μείωση της ζήτησης, θα μπορούσαν να επιφέρουν μια ισορροπία στο υδατικό – περιβαλλοντικό πρόβλημα της Θεσσαλίας. Για την ώρα απέχουμε αρκετά από κάτι τέτοιο.

Ερ. 3 : Δηλαδή χωρίς τα νερά του Αχελώου δεν μπορεί να υπάρξει λύση ;

Απ. : Κατηγορηματικά ΟΧΙ για τους εξής λόγους :

α. Είναι αδύνατον να εξευρευθούν από άλλες πηγές οι τεράστιες ποσότητες που πρέπει να «επιστραφούν» στους υπό οικολογική κατάρρευση υπόγειους υδροφορείς. Εάν υποθέσουμε ότι για τον σκοπό αυτό θα απαιτηθούν κατά μέσο όρο ετησίως περίπου 150 εκατ. κυβικά νερού επί 20 συναπτά έτη, μόνο ο Αχελώος (ταμιευτήρας Συκιάς) θα μπορούσε να συνεισφέρει τις ποσότητες αυτές. Άλλη λογική λύση δεν διαφαίνεται, εκτός πια εάν αποδεχθούμε την παγίωση μιας τέτοιας απαράδεκτης κατάστασης στα υπόγεια οικοσυστήματα.

β. Τα νερά για αρδεύσεις που σήμερα αντλούνται καταστρέφοντας τους υπόγειους υδροφορείς, μπορούν να υποκατασταθούν

αποκλειστικά και μόνο από επιφανειακά νερά. Εάν αυτό δεν συμβεί, οι 33.000 (περίπου) γεωτρήσεις θα συνεχίσουν να παράγουν καταστροφικά αποτελέσματα, έστω και εάν οι κάτοχοι και χρήστες των γεωτρήσεων δεν έχουν τέτοιες προθέσεις. Ακόμα και εάν η πολιτεία αποφασίσει κάποια στιγμή την μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων (οπότε θεωρητικά η μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο δεν θα ήταν αναγκαία), και πάλι δεν θα μπορούσε να θέσει σε εφαρμογή μια τέτοια πολιτική απόφαση, δεδομένου ότι οι επενδύσεις εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ που έχουν γίνει (σε αντλητικά, αρδευτικά συστήματα, κ.λ.π.), δεν επιτρέπουν στην Πολιτεία να απαιτήσει την αχρήστευσή τους. Ακόμη και ένας αριθμός γεωτρήσεων που διανοίχθηκαν παράνομα έχουν και αυτές ήδη νομιμοποιηθεί.

Συμπέρασμα, ή θα έχουμε μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο και κατασκευή νέων αρδευτικών δικτύων με ταυτόχρονη ακύρωση των αντίστοιχων γεωτρήσεων, ή θα διευρύνονται συνεχώς τα ελλείματα και θα καταστρέφονται τόσο τα επιφανειακά όσο και υπόγεια οικοσυστήματα, με συνεπακόλουθη την εκτόξευση του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, αδυναμία διατήρησης καλλιεργειών και της ζωής των ανθρώπων στη Θεσσαλία που σε συνδυασμό με τη κλιματική αλλαγή θα οδηγήσει σε ερημοποίηση.

Και όλα όσα λέμε αφορούν προφανώς την υφιστάμενη κατάσταση, δηλαδή τον περιορισμό των αρδευόμενων εκτάσεων σε περίπου 2 – 2,5 εκατ. στρέμματα. Προφανώς την οποιαδήποτε προοπτική επέκτασης των αρδευόμενων εκτάσεων πρέπει να την ξεχάσουμε, παρότι αποτελεί κορυφαία αναπτυξιακή προοπτική για τον τόπο μας.

Ερ. 4 : Το τελευταίο διάστημα γίνεται πολύς θόρυβος για τα έργα Αχελώου, ακούγονται ελπιδοφόρες προοπτικές και παρατηρείται μεγάλη κινητικότητα. Πως αξιολογούνται αυτές οι εξελίξεις ;

Απ. : Οι κυβερνητικές δηλώσεις για τα έργα του Αχελώου και κυρίως οι δηλώσεις του Πρωθυπουργού στην ΔΕΘ, αποτελούν θετικά στοιχεία. Όμως, μία σαφής και θεσμικά κατοχυρωμένη σχετική απόφαση της κυβέρνησης (π.χ. στη Βουλή), για την ώρα ΔΕΝ έχει ληφθεί. Ομοίως, παρότι στα Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων πολλά από τα έργα που προαναφέραμε στην ΛΑΠ Πηνειού προτείνονται για κατασκευή, ούτε για αυτά υπάρχει εκφρασμένη πολιτική βούληση, ούτε βεβαίως ο αναγκαίος σχεδιασμός ώστε να προχωρήσουν τα έργα αυτά.

Προφανώς όλα μαζί τα παραπάνω έργα δεν είναι δυνατόν να προχωρήσουν άμεσα. Οφείλει όμως η Κυβέρνηση, με συγκεκριμένες ενέργειες και με τον αναγκαίο συντονισμό, να προχωρήσει τα θέματα των έργων (Αχελώου, λ. Πηνειού), καθώς επίσης να κινηθεί για την

εφαρμογή των μέτρων περιορισμού της ζήτησης (συστήματα εξοικονόμησης κ.λ.π.), την περιβαλλοντική αποκατάσταση (π.χ. επανεμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων), την ενίσχυση του διοικητικού τομέα διαχείρισης των υδάτων, την βελτίωση του θεσμικού πλαισίου κ.λ.π. Από μόνες τους οι οποιοσδήποτε γενικόλογες δηλώσεις υπέρ των έργων Αχελώου είναι πολύ πιθανόν να λειτουργήσουν αποπροσανατολιστικά και να χαθεί άλλη μία 4ετία όπως έγινε με την απελθούσα κυβέρνηση, η οποία μονότονα δήλωνε την αντίθεσή της στα έργα Αχελώου, χωρίς όμως να πράξει το παραμικρό για τα έργα στη λ. Πηνειού, συντηρώντας μια ανούσια συζήτηση γύρω από τα έργα αυτά. Με άλλα λόγια, ικανοποιούσε επικοινωνιακά όσους από τους οπαδούς τους ήθελαν να ακούνε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι «κατά της εκτροπής Αχελώου», στην πραγματικότητα όμως αρδανούσαν και «μπλόκαραν» τις προοπτικές επίλυσης του υδατικού προβλήματος της Θεσσαλίας συνολικά.

Ερ. 5 : Μεγάλη συζήτηση γίνεται επίσης για το ποιος θα κατασκευάσει τα έργα Αχελώου, κάτι που επίμονα ζητάει η περιφέρεια Θεσσαλίας. Εσείς τι προτείνετε ;

Απ. : Εκτιμούμε ότι μια τέτοια συζήτηση αυτή τη στιγμή είναι χωρίς νόημα και προκαλεί άσκοπες συγχύσεις. Σήμερα δεν υφίσταται καν κάποιο προσδιορισμένο τεχνικό αντικείμενο στα έργα Συκιάς – σήραγγας, προς άμεση εκτέλεση. Μετά τον αναγκαίο (όπως προαναφέραμε) επαναπροσδιορισμό των στόχων χρήσεων νερού, θα ακολουθήσουν όσες μελέτες ακόμη απαιτούνται (τεχνικές, ενεργειακές, αρδευτικές, τεχνητού εμπλουτισμού υπογείων υδροφορέων, κ.α), η επανεξέταση βιωσιμότητας του σχεδίου, η περιβαλλοντική τους αξιολόγηση, η ένταξή τους σε πρόγραμμα χρηματοδότησης και στην συνέχεια θα ακολουθήσει η φάση κατασκευής. Φυσικά τότε μόνο θα είναι σκόπιμη η συζήτηση ποιες τεχνικές υπηρεσίες (Υπουργείου ; Περιφέρειας ;) θα αναλάβουν την σχετική διαδικασία δημοπράτησης, επίβλεψης, κ.λ.π. Πάντως όλες οι προηγούμενες ενέργειες που περιγράψαμε θα μπορούσαν, με σχετικά λίγα χρήματα, να έχουν ήδη ολοκληρωθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, δεδομένου μάλιστα ότι πληρούνταν οι βασικές προϋποθέσεις (απόφαση 24/2014 ΣΤΕ, Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων, Σεπτέμβριος 2014), οι οποίες «έλλειπαν» κατά το παρελθόν. Δυστυχώς όμως οι εμμονές και οι προκαταλήψεις δεν επέτρεψαν να αξιοποιηθεί δημιουργικά το πολύ-τιμο αυτό χρονικό διάστημα. Τώρα ελπίζουμε ο κυβερνητικός μηχανισμός να αποδειχθεί επαρκής στον συντονισμό αυτού του ενιαίου project.

Παράλληλα όμως οι πολιτικοί μας εκπρόσωποι, οι παραγωγικοί φορείς της Θεσσαλίας, οι επιστήμονες και γενικά οι πολίτες οφείλουν να

παίζουν τον δικό τους ρόλο στην διεκδίκηση αυτών των αναπτυξιακών στόχων, κάτι που θεωρείται αναγκαίο, ανεξάρτητα από τις προσπάθειες της πολιτικής τους ηγεσίας, ακόμα και όταν υπάρχουν θετικές διακηρύξεις από την κυβέρνηση.

Ερ. 6 : Υπάρχει όμως μία προφανής τάση σύμφωνα με την οποία τα έργα Αχελώου να προηγηθούν, ενώ κατά καιρούς, έστω και από «αντιπάλους» των έργων, προτείνεται να προταχθούν τα έργα της λεκάνης Πηνειού. Ποια είναι η γνώμη σας ;

Απ. : Κατ' αρχήν όλα τα έργα, και στις δύο λεκάνες, είναι υπερπολύτιμα. Για τον λόγο αυτό επανειλημμένα έχει προταθεί (ΠΕΔ, ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ, ΕΘΕΜ, επιστήμονες κ.λ.π.) η εκπόνηση ενός ενιαίου - γενικού πλάνου υδατικών έργων (master plan) για την αντιμετώπιση των υδατικών θεμάτων. Ειδικά στο πλάνο αυτό προτείνουμε, εκτός από τον προσδιορισμό έργων και δράσεων, να καθοριστούν κριτήρια προτεραιότητας, ώστε να αποφεύγονται πελατειακές – τοπικιστικές επιλογές. Κάτι τέτοιο όμως σήμερα δεν υπάρχει, οπότε οι συγχίσεις είναι αναπόφευκτες και το ερώτημά σας απολύτως ορθό.

Αν λοιπόν προτείνουμε να ολοκληρωθούν τα έργα Αχελώου κατά προτεραιότητα, αυτό γίνεται για τους εξής λόγους :

α. Μεγάλο μέρος των έργων έχει ήδη κατασκευασθεί. Συνεπώς, η ταχύτερη κατά το δυνατόν συνέχιση της κατασκευής τους θα απομακρύνει τους σοβαρούς κινδύνους καταρρεύσεων και θα ελαχιστοποιήσει τις δαπάνες συντήρησης (σημ. ήδη ο κ. Σπίρτζης είχε εγκρίνει, από την άνοιξη του 2019, νέα δαπάνη 5 εκατ. ευρώ για εργασίες συντήρησης – προστασίας, για την υλοποίηση της οποίας εργάζεται ήδη η νέα Κυβέρνηση).

β. Οι αντίστοιχοι οικονομικοί πόροι έχουν ήδη επενδυθεί και ανήλθαν (και για τα δύο έργα - Συκιά, σήραγγα), σε επικαιροποιημένες τιμές, περίπου στα 470 εκατ. ευρώ. Συνεπώς η ολοκλήρωση τους, θα απαιτήσει επιπλέον 250 – 300 εκατ. ευρώ, θα επιφέρει, έστω με καθυστέρηση, την απόσβεση των έργων και την καλύτερη αξιοποίηση των δημοσίων δαπανών. Και επιτέλους είναι και θέμα πολιτικής ηθικής τα έργα που πραγματοποιούν παλαιότερες Κυβερνήσεις να ολοκληρώνονται από τις επόμενες. Δηλαδή να υπάρχει η συνέχεια του κράτους.

γ. Τα έργα ταμιευτήρα Συκιάς και σήραγγας μεταφοράς, με την ολοκλήρωσή τους αναμένεται να παράξουν σημαντικές ποσότητες υδροηλεκτρικής ενέργειας, η οποία ως γνωστόν θα επιταχύνει ακόμα περισσότερο τον χρόνο απόσβεσης των έργων, θα ενισχύσει το ενεργειακό σύστημα και ειδικά τον τομέα των ΑΠΕ και, τέλος, θα

συμβάλλει στην μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας μας. Ειδικά η σήραγγα μεταφοράς νερού μπορεί να οδηγήσει στην παραγωγή και ταυτόχρονα στην αποθήκευση υδροηλεκτρικής ενέργειας (με το σύστημα άντλησης – ταμίευσης), συνεισφέροντας στον μέγιστο βαθμό σε όλα τα παραπάνω.

δ. Ο ταμιευτήρας Συκιάς και η μεταφορά υδάτων θα μας προσφέρει (όπως προαναφέραμε) την δυνατότητα της ταχείας οικολογικής αποκατάστασης των υπόγειων υδροφορέων, κάτι που πολύ δύσκολα θα γινόταν από άλλους μικρότερους ταμιευτήρες.

ε. Τέλος, με βάση και τις πρόσφατες κατευθύνσεις των Οδηγιών της ΕΕ, ο ταμιευτήρας Συκιάς θα αποτελέσει και το αναγκαίο απόθεμα ασφαλείας απέναντι σε κρίσεις ξηρασίας – λειψυδρίας, φαινόμενα που και παλαιότερα γνωρίσαμε, χωρίς όμως να διαθέτουμε «όπλα» αντιμετώπισής τους.

Αξιίζει να σημειωθεί ότι η περάτωση των έργων και η μεταφορά ποσοτήτων δεν θα έχει καμία αρνητική επίπτωση στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο πέλαγος. Μελέτη εμπειρογνομόνων της ΕΕ έκρινε ότι μεταφορά ακόμη και έως 650 εκατομμύρια κ.μ δεν θα έχει αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Συνοπτικά, τα έργα Αχελώου θα επιφέρουν μία εκτόξευση των δυνατοτήτων ανάπτυξης και περιβαλλοντικής αναβάθμισης της Θεσσαλίας, και μάλιστα απολύτως δυσανάλογη με τον (σχετικά μικρό) όγκο των υδάτων του ταμιευτήρα Συκιάς και των (περιορισμένων ούτως ή άλλως) ποσοτήτων μεταφοράς τους χωρίς αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Κλειδί για ένα τέτοιο αποτέλεσμα αποτελεί η συνειδητοποίηση της πολλαπλότητας των σκοπών αξιοποίησης αυτών των υδάτων.

Ερ. 7 : Μεγάλη συζήτηση γίνεται για το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ). Πόση βάση έχουν οι ισχυρισμοί ότι τα έργα έχουν «ακυρωθεί» από το ΣΤΕ και ότι δεν πρόκειται να υλοποιηθούν ;

Απ. : Τα έργα Αχελώου απασχολούν μονίμως, για 25 περίπου χρόνια, το ΣΤΕ. Εκεί κατέληγαν, μέσω της εξέτασης των προσφυγών, οι πολιτικές αντιπαραθέσεις, οι τοπικιστικές επιδιώξεις, οι διοικητικές παραλείψεις, οι αντιπαλότητες των συμφερόντων που εμπλέκονται (π.χ. ενέργεια). Οι προσφυγές αυτές άλλοτε επενδυμένες με τον μανδύα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, άλλοτε με τον εντοπισμό παραβιάσεων του Ελληνικού ή/και Ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου, ουσιαστικά οδήγησαν το ΣΤΕ στο συγκεκριμένο θέμα, να λειτουργήσει σαν ένα «χωνευτήρι» ποικίλων αντικρουόμενων απόψεων και σε

ορισμένες περιπτώσεις σαν εργαλείο έμμεσης ανατροπής ειλημμένων πολιτικών αποφάσεων.

Μέσα στο περίπλοκο αυτό σκηνικό το ΣΤΕ έπρεπε να διακρίνει τι πραγματικά συμβαίνει, να αποφασίζει ορθά στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του και φυσικά να προασπίζει το κύρος του. Η εκτίμησή μας είναι ότι σε γενικές γραμμές το σύστημα λειτούργησε καλά αν και σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως και από ορισμένα μέλη του ΣΤΕ επισημάνθηκε, εξήλθε από τα όρια του ακυρωτικού ελέγχου και διολίσθησε σε κρίσεις μη συμβατές προς το θεσμικό του ρόλο. Ανεξάρτητα από αυτό όμως το ΣΤΕ με τις αποφάσεις του, υπενθύμισε στην Διοίκηση και το πολιτικό σύστημα την αυτονόητη υποχρέωση τήρησης της Ευρωπαϊκής και Ελληνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Εκείνο πάντως που τελικά κατέστη αναπόφευκτο, ειδικά με τις αποφάσεις περί αναστολής εκτέλεσης έργων και την εμπλοκή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, ήταν οι καθυστερήσεις των έργων, οι οποίες υπερέβησαν κάθε όριο. Άλλωστε και οι προσφυγές, πέραν της ουσίας, προσέβλεπαν στην αξιοποίηση ενός πρόσθετου εργαλείου, του «χρόνου», για την επίτευξη των στόχων τους.

Συνοπτικά λοιπόν, σχετικά με τον ρόλο του ΣΤΕ και τα περι «παράνομιας» των έργων : το ΣΤΕ ούτε εγκρίνει ούτε απορρίπτει τον προγραμματισμό μιας Κυβέρνησης, την κατασκευή και τη λειτουργία κάποιων έργων. Ο θεσμικός του ρόλος έγκειται στο να προασπίζει το δημόσιο συμφέρον ελέγχοντας την συνταγματικότητα ως προς την εφαρμογή των νόμων, την τήρηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών κ.ο.κ. Άλλο είναι η ακύρωση μιας απόφασης της διοίκησης από το ΣΤΕ και άλλο η «απόρριψη» ενός έργου. Ας τελειώσουμε επιτέλους με αυτή τη συστηματική περιπλάνηση των πολιτών.

Τέλος ειδικά για την τελευταία απόφαση 26/2014 του ΣΤΕ, αυτή καθορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να κινηθεί η Δημόσια Διοίκηση (συνεπώς και η σημερινή Κυβέρνηση) σχετικά με την επανεκκίνηση σε νέες βάσεις των έργων Αχελώου.

Όσον αφορά εκείνους που κινδυνολογούν (κ. Φάμελλος και όχι μόνον) και διακηρύσσουν την έλλειψη «ασφάλειας δικαίου των έργων Αχελώου... », την απάντηση ήδη την έχουν δώσει μόνοι τους από τον ΣΥΡΙΖΑ με την εκ νέου περιβαλλοντική αδειοδότηση της Μεσοχώρας (Αύγουστος 2017) από την ίδια την Κυβέρνηση τους, βασισμένοι στην απόφαση 26/2014 του ΣΤΕ ! Με άλλα λόγια όπως η απόφαση αυτή εφαρμόστηκε στην περίπτωση της Μεσοχώρας, θα εφαρμοστεί και για τα υπόλοιπα έργα.

Ερ. 8 : Λίγα λόγια για το ΥΗ έργο Μεσοχώρας που προαναφέρατε. Άραγε αυτό δεν κατατάσσεται στα «έργα Αχελώου» ; Που βρίσκεται το θέμα του ;

Απ. : Πράγματι το φράγμα – ταμιευτήρας Μεσοχώρας Τρικάλων, παρότι είναι τεχνικό έργο επί του (θεσσαλικού) Άνω Αχελώου, ΔΕΝ υπάγεται στα έργα που συνδέονται με την αντιμετώπιση των υδατικών προβλημάτων της Θεσσαλίας. Η υδροηλεκτρική ενέργεια που θα παράγει θα ανήκει στην ΔΕΗ (η οποία το κατασκεύασε) και η Θεσσαλία θα ωφελείται από αυτό μόνο αναπτυξιακά (ενέργεια, τουρισμός, απασχόληση, κ.λ.π.), όχι όμως υδατικά, εφόσον τα ύδατα της Μεσοχώρας δεν θα μεταφέρονται στην λ. Πηνειού.

Στο έργο αυτό έχουν επενδυθεί πάνω από 500 εκατ. ευρώ (επικαιροποιημένα) και η λειτουργία του αναμένεται να ισχυροποιήσει την θέση της ΔΕΗ. Απομένουν να γίνουν ελάχιστες τεχνικές εργασίες, οι αναγκαίες δοκιμές στον εξοπλισμό, οι απαλλοτριώσεις και αποζημιώσεις μέρους των κατοίκων.

Όμως παρότι πραγματοποιήθηκε η αδειοδότηση του (στα πλαίσια της απόφασης 24/2014 του ΣΤΕ), μετά από πολλές πιέσεις των Θεσσαλών, κατά το 2017, και ενώ από τον ΣΥΡΙΖΑ σταμάτησαν (τουλάχιστον επισήμως) την επιχειρηματολογία περί «παρανομίας» κ.α. των αποφάσεων του ΣΤΕ, έκτοτε ελάχιστα βήματα πραγματοποιήθηκαν έως την λειτουργία της Μεσοχώρας.

Η εκτίμησή μας είναι ότι επί της ουσίας πρόκειται για αδιαφορία της προηγούμενης Κυβέρνησης, η οποία εν μέρει εξηγείται από την επί 40 χρόνια αντιπαράθεση του ΣΥΡΙΖΑ και την καλλιέργεια μίσους κατά της Μεσοχώρας, με δημοσίως δηλωμένη την πρόθεση κατεδάφισης (!) του έργου, όπως άλλωστε έπρατταν και πράττουν και για τα έργα Συκιάς και σήραγγας.

Τώρα, το θέμα βρίσκεται στα χέρια της νέας Κυβέρνησης, που και αυτή θα κριθεί ανάλογα με τις ενέργειες της για ταχεία ολοκλήρωση και λειτουργία του ΥΗΕ Μεσοχώρας, κάτι που ελπίζουμε σύντομα να γίνει πραγματικότητα.

Οκτώβριος 2019

* Ο Φάνης Γέμτος είναι γεωπόνος, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

* Ο Κώστας Γκούμας είναι γεωπόνος, πρ. Δ/ντής Εγγείων Βελτιώσεων, πρ. πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/Κ.Ε,

* Ο Τάσος Μπαρμπούτης είναι μηχανικός, μέλος Δ.Σ. Εταιρίας Θεσσαλικών Μελετών (Ε.ΘΕ.Μ.)